

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Juan Larreina Arreitunandia

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1937)*

Aurkibidea

Biografia

Gurasoak gerratik ihesi joan ziren Donibane Lohitzunera, eta han jaio zen Juan. Hiru hilabete zituela, Mutrikura bueltatu zen familia. Mutikotan, Antoni maistrarekin ibili zen eta, gero, maristen eskolan. 12 urterekin eskola bukatu, eta Mutrikun eta Deban merkataritza-peritutzak ikasketak egin zituen. Burgosen egin zuen soldadutza. Mutrikura itzuli eta "efectos navales" itsasorako elementuen denda ireki zuen. Mutriku futbol taldeko zuzendaritzako kide izana da hainbat urtez. Familiako dendari, itsasoko kontuei eta etxeke itsasontziei buruzko azalpenak ematen ditu.

Zintak

MUT-043

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Garagarza, Garbiñe
- **Data:**
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

MUT-044

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Garagarza, Garbiñe
- **Data:**
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

MUT-045

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Garagarza, Garbiñe
- **Data:**
- **Iraupena:** 75 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

Pasarteak

1. Aita eta ama, Donibane Lohitzunera

- **Erref:** MUT-043/002
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:00:36. **Bukatu:** 00:03:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Juanen gurasoak ezkondu eta ama berehala gelditu zen haurdun. Urte hartan bertan hasi zen gerra. Amonak Juanen gurasoak itsasontzian bidali zituen Donibane Lohitzunera. Mutrikutik atera eta lau egunetara iritsi ziren Donibane Lohitzunera. Bidaia gorabeherak kontatzen ditu. Irujo anaiak eta Telesforo Monzon barku horretan zihoazen.

2. Uxoetegia etxea

- **Erref:** MUT-043/003
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:03:29. **Bukatu:** 00:04:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Juan jaiotze berria zela eta bere gurasoak osabaren etxean bizi izan ziren Donibane Lohitzunen. Kaleari buruzko azalpenak: lehen, 9 rue Courtade izena zuen; orain, Manuel Sein, dit Xanpun kalea da. Osabaren etxeak Uxoetegia izena zuen, eta etxea nolakoa zen azaltzen du.

3. Jatorduak, hiru txandatan

- **Erref:** MUT-043/004
- **Iraupena:** 0:00:33. **Hasi:** 00:04:46. **Bukatu:** 00:05:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Mutrikutik ihes egindako askok Uxoetegiako bodegan egiten zuten jatordua. Juanek amari entzuna dionez, hiru txandatan bazkaltzen omen zuten. Gero, jendea beste etxe batzuetan "kolokatzen" hasi zen.

4. Atzerrian jaio zen lehen mutrikuarra

- **Erref:** MUT-043/005
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:05:19. **Bukatu:** 00:06:04

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Bere gurasoak Donibane Lohitzunera zergatik joan ziren aipatzen du. Juan Donibanen jaio zen; bere bataioan 68 apaiz egon ziren (denak gerratik ihesi joandakoak). Handik hiru hilabetera Mutrikura bueltatu ziren.

5. Aita bankura bueltatu lanera

- **Erref:** MUT-043/007
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:06:56. **Bukatu:** 00:07:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Donibane Lohitzunera ihes egin aurretik, Juanen aitak bankuen egiten zuen lana. Handik bueltatzean, bankuan lanean hasteko "certificado de buena conducta" eskatzen zioten. Agiria nola lortu zuen kontatzen du.

6. Antoni maistrari eta amari buruzkoak

- **Erref:** MUT-043/008
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:07:40. **Bukatu:** 00:08:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Bost urterekin, Antoni maistraren eskolan ibiltzen zen Juan. Amarekin ikasi zituen matematikak. Amari buruzko azalpenak. Emakume oso ekintzailea zen: sare-konpontzen ibiltzen zen, taberna zuen, denda jarri zuen gero...

7. Mutrikuko dendak eta errazionamendua

- **Erref:** MUT-043/009
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:08:38. **Bukatu:** 00:09:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Juanen ume garaiko Mutrikuko dendak: Justo Urkiri, Jabier Piker, "Poterokua" eta bere familiakoa. Errazionamendu garaiko kontuak. Umetatik, bezeroen izen-abizenak idaztea egokitu zitzaion Juani.

8. Maristak

- **Erref:** MUT-043/010
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:09:28. **Bukatu:** 00:11:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

<p>Maristak Mutrikura joan zireneko azalpenak. "Hermanos de la instruccion cristiana". Sei urte inguru zituela, Juan maristen eskolan hasi zen. Hiru "hermanok" ematen zituzten eskolak. Maristen janzkerari buruzko azalpenak. Domeketan mezara joaten ziren.</p>

9. "Hermanoak" eta geografia

- **Erref:** MUT-043/012
- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:11:50. **Bukatu:** 00:13:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Maristen eskolako kontuak. Maisuen izenak aipatzen ditu. Geografia nola ikasten zuten kontatzen du.

10. Matematika

- **Erref:** MUT-043/013
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:13:20. **Bukatu:** 00:14:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:

Maristen eskolako kontuak. Matematika nola ikasten zuten kontatzen du. Gelako giroa.

11. Eskolako mailak

- **Erref:** MUT-043/014
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:14:46. **Bukatu:** 00:15:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Maristen eskolako kontuak. Eskola nola mailakatuta zegoen: maila bakoitzean bi sekzio zeuden. Bi maristari buruzko aipamenak.

12. Notak eta diploma

- **Erref:** MUT-043/015
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:15:32. **Bukatu:** 00:16:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Maristen eskolako kontuak. Notak eta diploma emateko ekitaldiari buruzko azalpenak. Udaletxean izaten zen ekitaldia, alkate, hainbat zinegotzi eta maristak bertan zirela. Egaña lantegiko medailak ematen zizkien. Juanek 1949ko uztailearen 12an jaso zituen diploma eta medaila.

13. Kantu frankistak eskolan

- **Erref:** MUT-043/016
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:16:48. **Bukatu:** 00:17:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak
- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

<p>Maristen eskolako kontuak. Eskolara joan eta lehenengo gauza egin behar izaten zutena, atarian ilaran jartzea izaten zen. Ikasle bat bandera espainolarekin egoten zen balkoian, eta besteek 'Cara al Sol', 'Con el rumor de la faena' edota 'Montañas nevadas' abestu behar izaten zuten.</p>

14. Merkataritza-peritutza ikasten hasi

- **Erref:** MUT-043/017
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:17:39. **Bukatu:** 00:19:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

12 urterekin eskola bukatu, eta merkataritza-peritutzak ikasten hasi zen maristekin. Ikaskideen izenak aipatzen ditu. Lehen urtean 10 ikasgai eman beharrean hiru eman zituzten, eta ikasturte bat galdu zuten. Horregatik, Juan eta beste ikaskide batek Deban jarraitu zituzten ikasketak. Martxoan, 10 ikasgaien azterketa egitera joan behar izaten zuten Donostiara. Juani ez zioten utzi azterketa egiten Frantzian jaioa zelako. Azterketa egin ahal izateko falangeko karneta ateratzeko esan zioten.

15. Falangeko karneta atera behar

- **Erref:** MUT-043/018
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:19:56. **Bukatu:** 00:22:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura
- Politika » Jarrera politikoak » Falangistak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Merkataritza-peritutzak ikasketen azterketa egin ahal izateko falangeko karneta ateratzeko agindu zioten Juani. Falangea zer zen eta haren inguruko datak ("fechas conmemorativas") ikasi behar izaten zituen. Falangeari buruzko galdeketa: lezioaren zati bat buruz esaten du (gaztelaniaz).

16. Burgosera, soldadu

- **Erref:** MUT-043/019
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:22:23. **Bukatu:** 00:25:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Soldadutzari buruzko kontuak. Burgosera joatea tokatu zitzaion. Burgosko egonaldiari buruzko kontuak. Etxera joateko baimena nola eman zioten kontatzen du.

17. Ezin banketxean hasi

- **Erref:** MUT-043/020
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:25:42. **Bukatu:** 00:26:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak

Laburpena:

Aitaren ezagun batzuen bidez Guipuzcoano bankuan lanean hasteko hartu zuten, baina amak ez zion utzi. Seme bakarra izanda, etxeko zereginetan laguntzea nahi zuen amak.

18. Maria Belen itsasontzia eta flota

- **Erref:** MUT-043/021
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:26:25. **Bukatu:** 00:28:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota

Laburpena:

1952an, Juanen amak Maria Belen itsasontzia ekarri zuen. 150 zaldiko itsasontzia zen; garaian, Gipuzkoako handiena. Orduko, Mutrikuko itsasontziak: Gran Nazareno, Maria Belen, Sagrado Corazón de María, Virgen de Idurre, Virgen de Nava... 150 zaldiko itsasontziak emankorrek izan ziren.

19. "Efectos navales" eta sareak

- **Erref:** MUT-043/024
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 00:29:35. **Bukatu:** 00:30:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

"Efectos navales" itsasorako elementuen denda ireki zuten. Bere ofizioko kontuak: sareen kodeak, sareen ezaugarriak (mailen arabera)

20. Korapilo gabeko sareak

- **Erref:** MUT-043/025
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:30:39. **Bukatu:** 00:31:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Sareei buruzko azalpenak: korapilodunak eta korapilo gabeak, kostua... Bartzelonako lantegietan egon izan da sareak ikusten.

21. Sareak: neurriak eta tresnatzea

- **Erref:** MUT-043/027
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:32:15. **Bukatu:** 00:34:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Saregileen lanei buruzko azalpenak. 180 brazako sareak. Neurriak: kana, 84 zentimetro; braza, 1,68 metro. Sareak nola "armatu" (tresnatu) . Mamia.

22. Kotoizko sareak "kaskatzea"

- **Erref:** MUT-043/028
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:34:13. **Bukatu:** 00:36:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak

Laburpena:

Kotoizko sareak ez usteltzeko, taninoarekin "kaskatzen" zituzten. Gero, "alkitrana" (mundruna) erabiltzen hasi ziren. Sareak astero kanpora atera behar izaten ziren lehortzen jartzera. Sareak non eta nola esekitzen zituzten.

23. 1962an, Salve Maria Dakarrera

- **Erref:** MUT-043/029
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:36:25. **Bukatu:** 00:39:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza motak » Alturako arrantza
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Flota
- Itsasoa » Arrantzako administrazioa eta legeak

Laburpena:

1962an, Salve Maria itsasontzia Dakarrera (Senegal) joan zen. Dakarrera joan ziren Mutrikuko beste itsasontziak aipatzen ditu. Kontratuei buruzko azalpenak. Arrantzaren portzentajeak nola banatzen ziren. Marinelek sei hilabete egiten zituzten Dakarren.

24. Futbol taldearen zuzendaritzan sartu

- **Erref:** MUT-043/031
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:41:17. **Bukatu:** 00:42:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

<p>Mutrikuko futbol taldearen zuzendaritzan nola sartu zen kontatzen du. Labadora zozketatu zutenekoa.</p>

25. Mutrikuk Atotxan irabazi

- **Erref:** MUT-043/034
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:48:53. **Bukatu:** 00:49:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Mutriku futbol taldeak eta Errenteriako Turin futbol taldeak Donostiako Atotxa futbol zelaian jokatu zuten partidari buruzko azalpena. Partida irratiz eman zuten. Mutrikuko taldeak 3-1 irabazi zuen. Herrira koparekin bueltatu zirenekoa.

26. "Kina", dirua ateratzeko

- **Erref:** MUT-043/036
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:50:20. **Bukatu:** 00:51:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Taberna giroa » Jokoak

Laburpena:

Mutriku futbol taldea 3. mailara igo bai/ez. Taldeak 300.000 pezeta behar zituen mailaz igotzeko, eta "kina" (bingo) ireki zuten Txoko tabernan. Behar zutena baino askoz diru gehiago lortu zuten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-30

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com